

از ماجرای نوشتن طولانی‌ترین وقف‌نامه کشور توسط یک بانوی زنجانی چه می‌دانیم؟

۱۱ سطر وقف‌نامه برای «مسجد خانم»

۲

تولیت آستان قدس رضوی:

هویت مردمی جشن‌های عید غدیر حفظ شود

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در دیدار اعضای ستاد جشن‌های دهه ولایت که در حرم مطهر امام رضا(ع) انجام شد؛ به تبیین اهمیت واقعه غدیر پرداخت و با اشاره به آیات شریفه «الیوم یثس الذین کفروا من دینکم» و «الیوم اکملت لکم دینکم»؛ اظهار کرد: واقعه غدیر موجب یأس دشمنان، تکمیل دین و اتمام نعمت الهی شد؛ طی ۲۳ سال نبوت پیامبر گرامی اسلام(ص) آنچه برای هدایت بشر لازم بود از سوی خداوند متعال نازل شد و پیغمبر اکرم(ص) نیز از هر فرصتی برای بیان فضائل و مناقب حضرت علی(ع) استفاده کرد ...

محمدجواد مشهدی - عکاس رضوی

نگاهی به فهرست ۴۲۱ سال پیش کتاب‌های حرم مطهر رضوی و محتوای آن

قدیمی‌ترین فهرست‌نویسی در ایران

متناب مشهد را اشغال می‌کردند و دست به غارت اموال مردم و نذورات موجود در آستان قدس رضوی می‌زدند. بخشی از این غارت‌ها مربوط به کتابخانه آستان قدس بود؛ اما سندی که بتواند مشخصات کتاب‌های ربوده شده و عنوان آن‌ها را برای پیگیری احتمالی ارائه کند، وجود نداشت. به همین دلیل احتمالاً شاه عباس یکم پس از نجات مشهد از دست ازبکان، به فکر تنظیم امور کتابخانه افتاد و فرمان فهرست‌نویسی آثار موجود در آن را صادر کرد. می‌دانیم که در همین زمان، او تغییراتی را هم در سازمان اداری آستان و همین‌طور ساختار اداری و عمرانی مشهد به وجود آورد.

■ تلاش برای نجات نسخه‌ها

برخی از نسخه‌های ارزشمند، با تلاش مسئولان امر به کتابخانه آستان قدس بازگردانده شد. یکی

۱۰۱۰ق / ۹۸۰ش است که توسط شخصی به نام میرغیاث‌الدین محمد نوشته شده است. البته این فهرست‌نویسی عنوان عجیب و غریبی دارد و شبیه فهرست‌نویسی‌های جدید که هم جمع و جور هستند و هم ساده و قابل فهم، نیست: «تفسیر تحویل صاحب جمعان بیونات روضه منوره از ابتدای سال ایت‌ئیل تُرکی تا اودئیل»؛ با توجه به نام ایت‌ئیل (سال سگ) و اودئیل (سال گاو) و البته دیگر مندرجات سند، این فهرست مربوط به سال‌های ۱۰۰۷ تا ۱۰۱۰ قمری است. بر اساس این فهرست، تعداد کتاب‌های کتابخانه ۸۶۹ جلد، قرآن‌ها ۲۰۰ جلد و قرآن‌های جلددار ۱۹۱ جلد است. نکته جالب توجه درباره قدیمی‌ترین فهرست‌نویسی کتابخانه آستان قدس رضوی این است که فهرست مذکور نه به منظور امور تحقیقی و پژوهشی، بلکه برای نگهداری اموال و بررسی موجودی کتابخانه تهیه شد؛ در واقع

کتابخانه آستان قدس به دلیل اهمیت و جایگاه حرم رضوی، دارای کتاب‌های نفیس و ارزشمندی بود که عموماً وقف حرم شده بودند و با توجه به افزایش تعداد آن‌ها و ضرورت نگهداری دقیق، تقریباً از دوره صفویه به این سمت کار فهرست‌نویسی در کتابخانه آستان قدس رضوی متداول شد.

از این نسخه‌ها، نسخه‌ای از کتاب مشهور «عیون اخبارالرضا(ع)» بود که آن را از بلخ به مشهد منتقل کردند و ظاهراً میرغیاث‌الدین محمد در حاشیه آن نوشته است: «۱۷ شهر رمضان سنه ۱۰۱۰ کتاب عیون الرضا که وقف قدیم آستانه مقدسه بوده و... به بلخ برده بودند و درین تاریخ شیخ‌الاسلام شیخ حسن داود خریداری نمود به کتابخانه سرکار فیض آثار فرستاده به قطع نصف سمرقندی».

آقای میرغیاث‌الدین کتابدار نبود؛ بیشتر باید وی را «امین اموال» بدانیم؛ اما امین اموالی که از ذوق و سلیقه ثبت و ضبط کتاب برخوردار بوده و این کار را با دقت تمام انجام می‌داد. سال ۱۰۱۰ق که زمان تنظیم این فهرست است، همان سالی است که شاه‌عباس یکم صفوی، پای پیاده به مشهد آمد و البته گزارش آن در کتاب «مفاتیح‌الجنان» هم وجود دارد. تا دو سال پیش از این سفر، مشهد تحت تسلط ازبکان بود که از حدود سال ۹۹۷ق به صورت

است. در این نمایشگاه حجاج ضمن آشنایی با هنر بافت پرده کعبه، خط و شیوه‌های بافت کلمات و نقوش بر آن، برای نخستین بار بخش مختصری از این هنر را تمرین کردند.

کلی پرده کعبه ۶۵۸ مترمربع است و پارچه حریر آن هر سال توسط یکی از کشورهای هدیه می‌شود. بافت این پرده حدود هشت ماه با دست و ماشین‌های بافنده مخصوص طول می‌کشد. وزن نهایی آن هنگام نصب نزدیک به ۱۲ تن است و در روز عرفه در مراسم خاصی تعویض می‌شود. «ایکنا» به نقل از ۴۷ متر طول و ۹۵ سانتیمتر عرض آن‌ها ۱۴ متر طول و ۹۵ سانتیمتر عرض دارد. فقط قسمت ابریشمی این پرده ۶۷۰ کیلوگرم وزن دارد و ۱۵۰ کیلوگرم طلا و نقره برای دوخت آیات قرآن روی پارچه آن به کار رفته است. ابعاد

چه به سفر حج مشرف شده و چه در فیلم و عکس‌های مختلف دیده باشید، این را می‌دانید که روی کعبه پوششی سیاه‌رنگ وجود دارد که به آن پرده کعبه یا جامه کعبه و به عربی هم «کسوة الکعبه» می‌گویند. خوب است این را هم بدانید که پرده ابریشمی کعبه از ۴۷ قطعه تشکیل شده که هر کدام از آن‌ها ۱۴ متر طول و ۹۵ سانتیمتر عرض دارد. فقط قسمت ابریشمی این پرده ۶۷۰ کیلوگرم وزن دارد و ۱۵۰ کیلوگرم طلا و نقره برای دوخت آیات قرآن روی پارچه آن به کار رفته است. ابعاد

حج و زیارت

نمایشگاه بافت پرده کعبه

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۳۷۵ |

موعظه/ حاج آقا مجتبی تهرانی

این دهه دهه ذکر است

۲

تولیت آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی مطرح کرد

هشدار امام رضا علیه السلام درباره اهانت به مقدسات سایر مذاهب

۲

بازدید ایران‌شناس برجسته

پاکستانی از کتابخانه وزیری

۴

مدلی که می‌خواهد به‌وسیله مسجد گره از مشکلات مردم باز کند

کارآفرینی ائمه جماعات در طرح «مسجد حضرت تلاش»

۲

مجازآباد

ارائه دستاوردهای آستان قدس رضوی

در سومین نمایشگاه «شهر هوشمند»

هوشمندسازی خدمت به زائران و مجاوران

سومین نمایشگاه شهر هوشمند، دیروز در مصلای تهران گشایش یافت و آستان قدس رضوی نیز با حضور در این نمایشگاه، دستاوردهای خود در حوزه هوشمندسازی خدمت به زائران و مجاوران حضرت رضا(ع) را معرفی می‌کند. به گزارش آستان‌نیوز، در این نمایشگاه بخش‌های مختلف آستان قدس رضوی همچون مدیریت عالی حرم مطهر رضوی، بنیاد کرامت رضوی، بنیاد بهره‌وری موقوفات، سازمان علمی و فرهنگی و مرکز ارتباطات و رسانه حضور دارند و به معرفی توانمندی‌ها و خدمات هوشمند خود می‌پردازند. ظرفیت‌های موجود در حوزه هوشمندسازی زیارت، بسترهای خدمت‌رسانی در فضای مجازی، خدمات هوشمند قابل ارائه به زائران، کسب و کارهای دانش‌بنیان و زیرساخت‌های ایجاد شده در حرم مطهر رضوی برای توسعه عرصه خدمت از جمله توانمندی‌های آستان قدس رضوی است که در این نمایشگاه در معرض دید عموم قرار گرفته است.

در نخستین روز گشایش سومین نمایشگاه شهر هوشمند، وزیر کشور از غرفه آستان قدس رضوی بازدید کرد. دکتر احمد وحیدی ضمن حضور در نمایشگاه، در غرفه آستان قدس رضوی نیز حضور یافت و با توانمندی‌های این مجموعه در زمینه هوشمندسازی خدمات ارائه شده به زائران و مجاوران حضرت رضا (ع) آشنا شد.

وزیر کشور در این بازدید از اقدام‌ها و خدمات آستان قدس رضوی در حوزه هوشمندسازی و ایجاد بستر مناسب در فضای مجازی برای بهره‌مندی زائران و مجاوران از این خدمات قدردانی و تشکر کرد.

در این نمایشگاه مرکز ارتباطات و رسانه آستان قدس رضوی، مدیریت عالی حرم مطهر رضوی، بنیاد کرامت رضوی، بنیاد بهره‌وری موقوفات و سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی در فضایی افزون بر ۱۷۰ مترمربع اقدام‌ها و خدمات هوشمندسازی شده خود را به مخاطبان معرفی می‌کنند. شایان ذکر است نمایشگاه شهر هوشمند تا ۱۴ تیرماه در مصلای تهران برپا خواهد بود و علاقه‌مندان می‌توانند از ساعت ۹ الی ۱۷ از این نمایشگاه بازدید کنند.

منبرمجازی

مقایسه‌مثبت مقایسه منفی

حجت‌الاسلام رفیعی بشر از ناامنی، اضطراب، هیجان و تشنج گریزان است ... همه شادی‌ها نیازمند امنیت است... قرآن کریم در سوره مبارکه قریش وقتی می‌خواهد نعمت تمام شده بر مردم را در سرزمین حجاز بیان کند می‌فرماید: ای مردم! خدا را بپرسید، خدای این خانه را پرستش کنید. آن خدایی که دو نعمت به شما داد؛ یکی اینکه شما را از گرسنگی نجات داد و دیگر اینکه به شما امنیت داد.

میان امنیت و پرستش و آرامش و بندی رابطه است. بشر در این دنیا زندگی می‌کند و در زندگی باید آرام باشد و مضطرب نباشد. اگر اضطراب، نگرانی و تشویش به خانه‌ای حاکم شود، همیشه اعصاب خُردی و درگیری است. حتی در محیط کار، فرد با خودش درگیر است. آرامش بزرگ‌ترین نعمت الهی است و گاهی اوقات خود انسان هم این آرامش را تبدیل به اضطراب و نگرانی می‌کند. یکی از عوامل اضطراب مقایسه کردن‌های ماست... مقایسه مثبت و منفی‌ها...روانشناسان هم روی این موضوع خیلی حرف زده‌اند... چون ما یک موجود اجتماعی هستیم و همسطح هم نیستیم، پس زندگی‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم... زن فلانی چنان است، دختر فلانی چنان است، پسر فلانی در کنکور قبول شد، فلانی در فلان کار بار خودش را بست. در درس موفق شد... مدام مقایسه می‌کنیم... مقایسه کردن یک شمشیر دولبه است و هم می‌تواند آرامش و هم می‌تواند اضطراب بیاورد... سه جور مقایسه هم داریم: مقایسه صعودی، مقایسه نزولی و مقایسه همسطح... اگر در امور دنیا خودت را با بالاترین مقایسه کردی این صعودی است، اگر با پایین‌ترین مقایسه کردی می‌شود نزولی... مقایسه صعودی در امور دنیوی اضطراب می‌آورد اما مقایسه نزولی آرامش می‌آورد... در قرآن، خوب دقت کنید. یک مورد مقایسه صعودی و نزولی بسیار زیبا هست. قرآن می‌گوید وقتی قارون با ثروتش میان مردم آمد، دو تفکر درباره قارون، کاش وضع ما مثل او بود... اما خردمندان گفتند خداوند لطف کند ایمانمان قوی باشد، عمل صالح ما زیاد شود.

در جامعه امروزهم این مشکل را می‌بینیم ... بین بعضی‌ها مسابقه در چشم و همچشمی هست... او خانه‌اش سنگ است من هم خانه‌ام را سنگ کنم، فلانی میلبش را عوض کرد من هم مبلم را عوض کنم. او ماشینش را عوض کرد من هم ماشینم را عوض کنم... اسلام می‌گوید در مسائل مادی این مقایسه صعودی را کنار بگذارید. این مقایسه هم حسادت می‌آورد و هم یأس و ناامیدی... اما در مسائل معنوی، مقایسه می‌تواند مقایسه صعودی باشد....